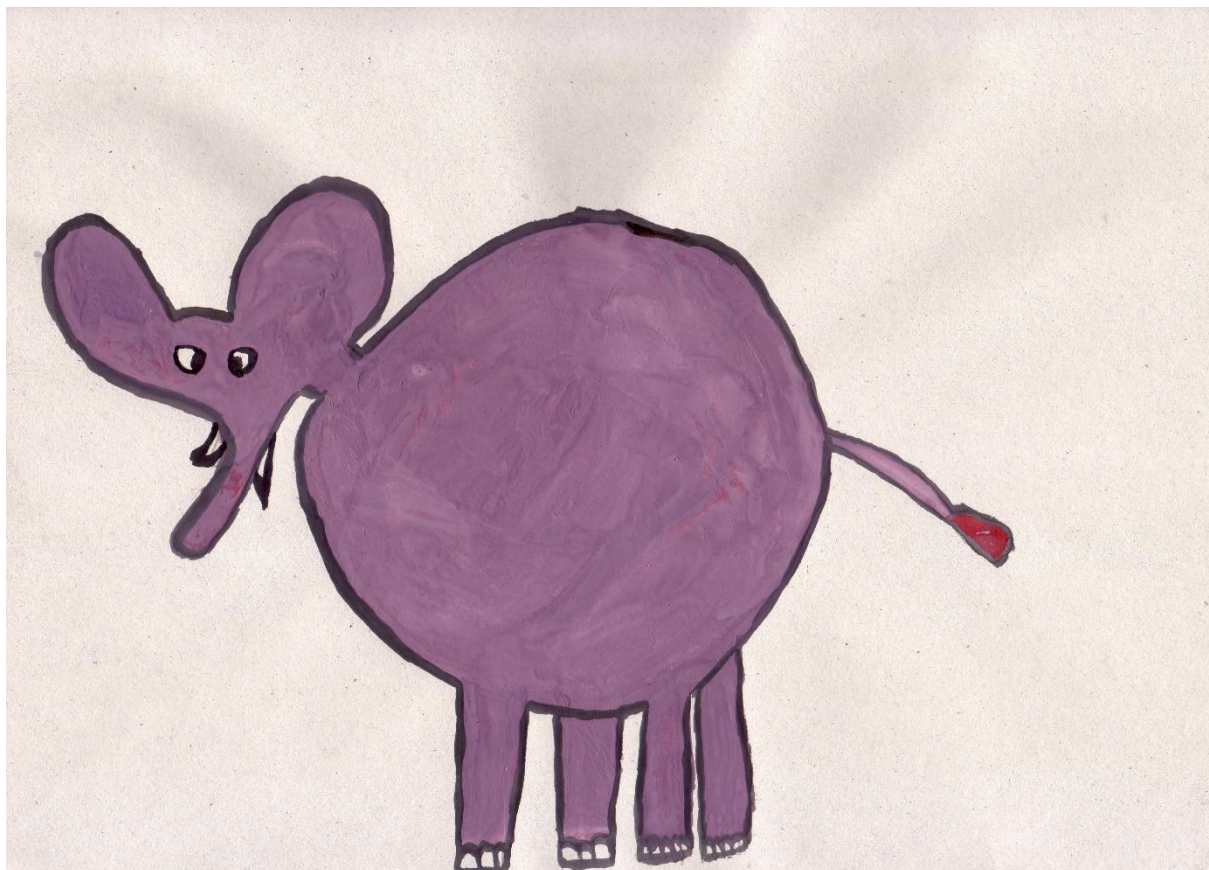

MONDÓKA GYŰJTEMÉNY
MOZGÁSSAL,
RITMUSRA UGRÁLÁSSAL

Válogatta: Fancsik Judit

MOZGÁSSAL KÍSÉRT MONDÓKÁK

Egy, kettő, három, négy, *(ujjak kinyitása a számolásra)*

helyben járni nem nehéz. *(helyben járás)*

Egy, kettő, három, négy, *(ujjak kinyitása a számolásra)*

Zárd a sarkad, most elég! *(Megállás)*

(A jobb kéz Péter, a bal kéz Pál)

Két kis madár ül a fán,

Egyik Péter, másik Pál, *(kezek mutatása)*

Elrepült Péter, elrepült Pál, *(Eldugjuk a jobb és bal kezünket)*

Visszajött Péter, visszajött Pál *(Elővesszük a jobb és bal kezünket)*

Itt a kezem, jobb és bal *(kezek előre nyújtása)*

Összeütöm, megszólal. *(összeütés 4x)*

Itt a kezem bal jobb, *(kezek előre nyújtása)*

Most hallod a tapsot. *(végig tapsolás)*

Hideg van és fázom, *(tenyerek összedörzsölése)*

didergek, toporgok, *(topogás)*

én itt nem maradok, *(tapsolás)*

inkább visszafordulok. *(megfordulás saját tengely körül)*

Túl a vízen, a tengeren,

Rózsa terem kenderen.

Minden ágán kettő-három

A rózsámat ide várom.

Elment a tyúk vándorolni,
Nem jön vissza többet tojni.
Majd visszajön sülvé-főve
Jó vacsora lesz belőle.

Ez a kis ház a mi házunk *(ujjal mutogatás előre)*
Ebben lakom én is, *(magunkra mutogatás)*
Láttam házat szebbet, jobbat, *(jobbra-balra mutogatás)*
Ezt szeretem mégis. *(tapsolás)*

Akinek a szeme kék, takarója a nagy ég.
Akinek a szeme zöld, puha ágyat vet a föld.
Akinek barna, eledele alma,
Akinek fekete, liliom a tenyere.

(Ujjak mutatása közben)
A hüvelyk mustáros,
A mutató mézes,
A középső lekváros,
A gyűrűs meg krémes.
Hát a kicsi, tiszta maradt?
Dehogyan maradt az is ragad!

Kerekesen, *(kör rajzolása a levegőbe)*
Bökődősen, *(mutatóujjakkal bökés a levegőbe)*
Simítósan, *(arc simogatása)*
Csattanósan! *(taps)*

Gomba, gomba, gomba, *(öklök összeütögetése)*
nincsen semmi gondja, *(tenyerek forgatása)*
ha az eső esik rája, *(ujjakat lefelé tartva mozgatjuk)*
nagyra nő a karimája. *(kört rajzolása a fej fölé)*
Az esőt csak neveti, *(szánkra mutatunk nevetve)*
van kalapja, teheti. *(tapsolás)*

Lassan forog a kerék, *(karkörzés lassan)*
mert a vize nem elég.
Gyorsan forog a kerék, *(karkörzés gyorsan)*
mert a vize már elég.

Tea, kávé, cukor, rum *(homlok, orr, két arc érintése mutató ujjal)*

Bumm. *(orr érintése ököllel)*

Árpa, köles, durum *(fejtető, fülek érintése)*

Bumm. *(orr érintése ököllel)*

Esik eső, fúj a szél *(ujjak mozgatása)*

Nyírfa ága összeér. *(karok fej fölé emelése)*

Újra össze, újra szét, *(karok fej fölötti összeérintése, kitérása)*

Rajta, rajta, most elég! *(karok leengedése a combhoz)*

Itt a fejem, itt van ni,

Tessék jól megfigyelni! *(fejre mutogatás)*

Itt az orrom, itt a szám,

Ez meg itt az orrocskám *(testrészekre mutató)*

Vállamból nő két karom,

Forgatom, ha akarom *(karkörzés)*

Így forgatom, úgy forgatom

A tenyerem összecsapom *(tapsolás)*

Mit csinál a kis kezem? *(a két kéz széttárása)*
Simogat kedvesen. *(két kézzel az arc megsimítása)*
Ütöget mérgesen, *(a combok ütögetése)*
Csiklandoz viccesen, *(a tenyér csiklandozása)*
Csípked hegyesen, *(a kézfej megcsípkedése)*
Táncol ügyesen, *(az ujjak mozgatása a másik kézfejen)*

(Körben állás az alaphelyzet)

Mackó, mackó ugorjál, *(csípőre tett kézzel szökdelés)*

Mackó, mackó forogjál! *(körbeforgás)*

Tapsolj egyet, *(taps)*

Ugorj be! *(beugrás a körbe)*

Mackó, mackó ugorjál, *(csípőre tett kézzel szökdelés)*

Mackó, mackó forogjál! *(körbeforgás)*

Tapsolj egyet, *(taps)*

Ugorj ki! *(kiugrás a körből)*

Nézzétek csak emberek! *(tapsolás)*

Nagy csizmában kisgyerek. *(magasra, majd mélyre mutató)*

Komoly képpel lépeget, *(helyben járás)*

Hátrafelé nézeget. *(fejfordítás hátra)*

Nyuszi fülét hegyezi, *(fülek megérintése)*

a bajuszát pödöri. *(képzeletbeli bajusz pödrése)*

Sárgarépát ropogtat, *(taps)*

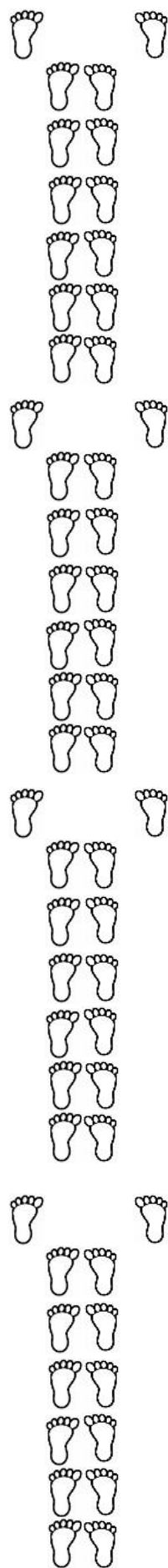
az ajtódon kopogtat. *(kopogás imitálása, lábbal dobantás)*

A következőkben egy olyan gyűjtemény kerül bemutatásra, amely ugyanolyan ritmusú mondókákat tartalmaz. Ezekhez készíthetünk leragasztott lábjeleket (tá=terpesz, titit=páros láb), de akár karikákba ugrással is játszhatók.

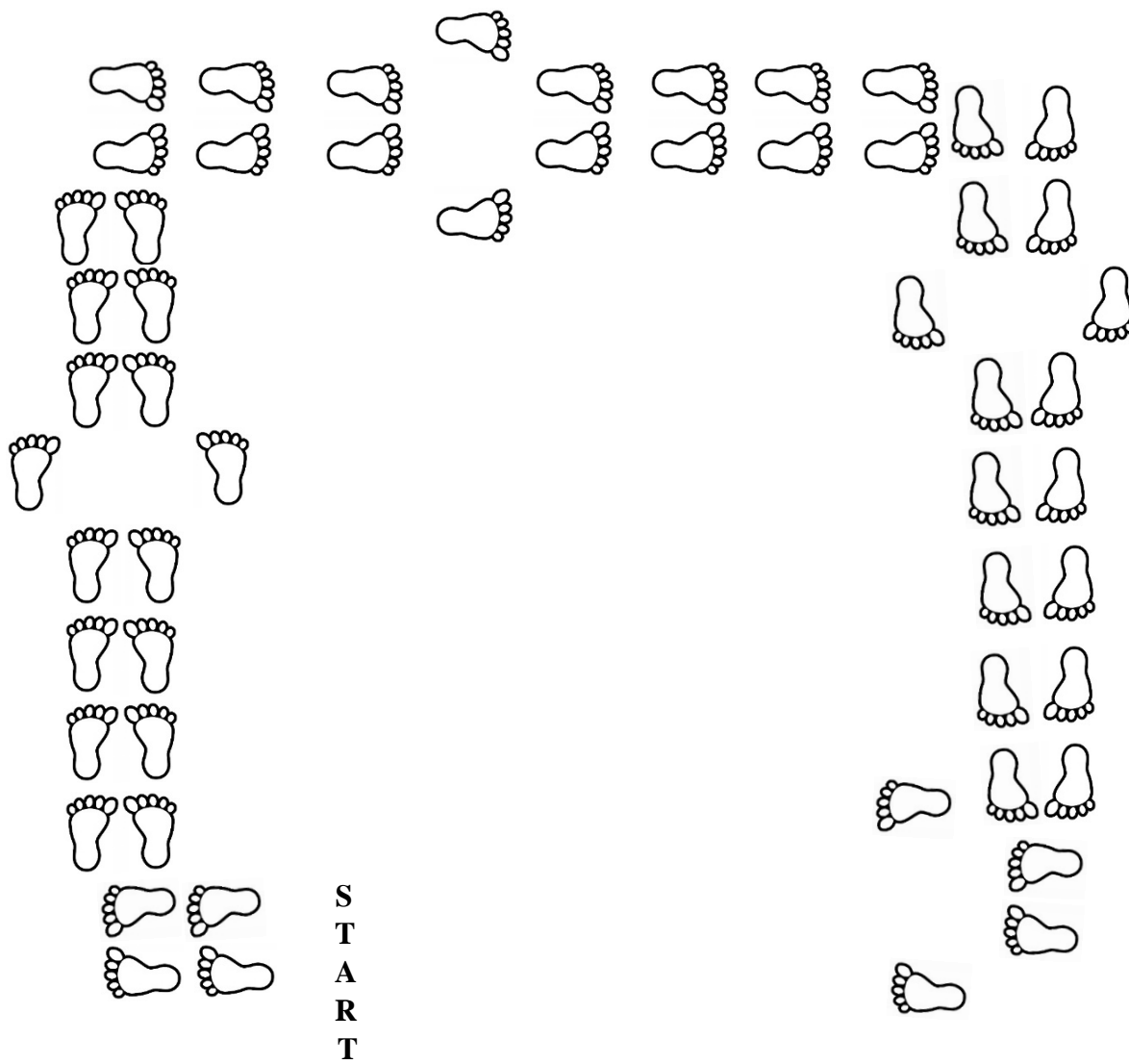
A tanulási szakaszban érdemes a lábjeleket folytatólagosan, fordulások nélkül elhelyezni. Első feladatként rögzíteni kell a két alap mozgást: páros lábú ugrás a „titi”, terpeszbe ugrás a „tá” ritmusra. (1. sz. ábra)

Amikor fixálódtak az alap lábtartások (páros = titi, terpesz = tá), vagyis a gyakorlási fázisban már lehet különböző alakzatokat is alkalmazni. (2. sz. ábra) Az adott hely legalkalmasabb kihasználása érdekében akár a csoportszobában, akár udvaron, tornateremben, öltözőben is lehet a mondókákat leugrálni az adott ritmusra. Nem csak feladathelyzetben lehet alkalmazni, hanem amennyiben leragasztottuk a lábnyomokat, akkor a szabad játék alatt is játszhatják akár csoportosan, akár egyénileg a gyerekek.

1. sz. ábra

2. sz. ábra

A következő mondókák ritmusa legrálható a fenti lábjelekre:

Héja, héja, lakatos,
Látom, lábad ripacsos.
Addig libát nem adok,
Míg a lábad ripacsos.

Szita, szita, szolgáló,
Van-e liszted eladó,
Van ám lisztem, de nem jó
Beleesett a pondró.

Tizenhárom, tizennégy
Az orrodra szállt a légy.
Hogyha rászállt kergesd el,
Mert a hunyó te leszel.

Piros alma csüng a fán,
Szakítsd le te barna lány.
Leszakítom megeszem,
Mert az almát szeretem.

Macska fogott egeret,
Játszott vele eleget.
Mulatott is kedvére,
Kicsi egér vesztére.

Piros kendő pi-pi-pi
Alatta van valami
Két kis egér, két kis nyúl
kimehet az ifiúr!

Dundi dongó lépeget,
ide-oda nézeget.
Ide lép és oda lép,
virágporon, mézen él.

Keze, lába van neki,
szeme, füle van neki
orra, szája van neki,
Hova fut a kis nyuszi?

Nincs szebb állat, mint a lúd,
nem kell neki gyalogút.
Télen, nyáron mezítláb,
úgy kíméli a csizmát.

Dirmeg-dörmög a medve,
Nincsen neki jókedve.
Alhatnék, mert hideg van,
Jó lesz benn a barlangban.

Télen nagyon hideg van,
nyáron nagyon meleg van.
Ősszel esik az eső,
soha nincsen jó idő.

Eső, eső csepereg,
megáznak a gyerekek,
sáros lesz a kiscipő,
vizes lesz a főkötő.

Esik eső, jaj-jaj-jaj!
mindjárt itt a zivatar.
Tüzes villám cikázik,
Aki nem fut, megázik.

Varjú károg, fú a szél,
Esik a hó, itt a tél.
Jaj, de nagyon hideg van
Ropog a hó alattam.

Töröm, töröm a mákot,
sütök neked kalácsot.
Édes mézzel bevonom,
Neked adom galambom.

Én se kicsi, te se nagy,
Éppen hozzám való vagy.
Tejjel ettem puliszkát,
Azért nőttem ekkorát.

Ákom-bákom tubákom,
Elfogyott a dohányom.
Ha elfogyott, venni kell,
Tizenhatnak lenni kell.

Kicsi koma kertjébe,
Gaz esett a szemébe.
Koromseprő, seperd ki,
Ha nem sepred, szökjön ki!

Gyógyulj, gyógyulj, hej, te seb!
Nincs a jó gyermeknél szebb.

Hol az a kis paripa,
Lám, nem sír már Palika!

Kiszáradt a diófa,
Nem játszhatunk alatta.
Majd kizöldül tavaszra,
Majd játszhatunk alatta.

Eső esik, csepereg,
Megáznak a gyerekek.
Sáros lesz a kiscipő,
Vizes lesz a főkötő.

Én kis guriga vagyok,
Begurultam hozzátok.
Ha nem adtok egy garast,
Agyon ütöm a kakast.

Volt egyszer egy dinnyeföld
Dinnyeföldben dinnye nőtt.
Egy sem piros, egy sem zöld,
Csupa sárga volt a föld.
Zápor eső vezesse,
a forgószél kergesse;
minden lova rúgjon fel.
a rúd szege hulljon el.

Húzd le koldus a napot,
kapol egy rossz kalapot,
amellé meg madzagot,
azzal húzzad a napot!

Irodalom:

Forrai Katalin (1986): *Ének a bölcsődében*, Zenemű kiadó, Budapest

Gabnai Katalin (1997 szerk.): *Dünnögők és dúdolók*, Helikon kiadó, Budapest

Pogány Zoltán (2007 szerk.): *293 mondóka óvodásoknak*, Pallas Antikvárium Kft. 2007, Gyöngyös

Tóthné Pánya Marianna (é.n.): *Tente baba, tente....*, Tóth Könyvkereskedés és Kiadó Kft., Debrecen

Vesmás Andrea : *Kiszámolók és mondókák*

<http://www.anditancok.hu/cikkek/letolthetok/kiszamolok-mondokak-enekek/> (2017.05.12.)

+ a 28 éves pedagógusi pályám során összeírt saját gyűjteményem